

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XXXI. Dvidem Adoniæ ambitio, aliáque adversa exercent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

esset. Pests igitur brevissimo tempore, atque ut aliqui censent, paucis horis aut dimidio die septuaginta milia hominum interfecti. Cur autem populus luit, quod David peccavit? Cur, quod delirant reges, plebuntur Achivi? Dei mos est, as alienum apud se contractum cambio dissolvere, pro frumento oleum, pro panno corium, pro vino triticum, pro auro sertum recipere. Est qui luxuria vel injustitia, vel alia noxa Deo sit debitor confessi nominis. Hujus solutio nonnunquam annis viginti, triginta & pluribus manet impedita. Tandem iste debitor causa involvitur extra suam culpam. Hic clamantem audias: Insons ego sum, nullam de his rebus culpam commisi. Sit ita, mi homo, sed an non meministi, ante triginta, te in aliud ab isto crimine incurrisse, illius nunc solutio expetitur: Ita Iosephi fratres, non quidem exploratores erant, quod esse arguebantur, sed erant peritiorum, qui fratrem suum furati venderunt. Ita populus hic innocens fuerit, quod censum capitum spectat, sed certe innocens non fuit, cum rebellis Absaloni adhaerit: jam adest ultor à tergo Deus, & suam sibi expetit solutionem. Simuletiem punitur David, qui sibi visus est nescio quam magnam, sex decies centenis millibus armatorum præpotens rex. Hunc numerum pestilentia etiam minuit.

In his talibus publicis calamitatibus semper admiranda Dei providentia eluxit. Nisi enim Deus fame, bellis, peste purgaret Orbem sæpius, & velut everrere homo hominem, ut suprasolum devoraret. Sat ubique hominum est post omnes has clades. Civitatum, Provinciarum, & totius Orbis exterforium ac repurgans medicamentum crebro pestis fuit. Pestilentiam describit Zonaras, qualis ab Orbe condito, ad hoc ævi, vix unquam fuit. Gallo & Volusiano Imperatoribus pestis ab Æthiopiâ cepit, Romanas omnes provincias pervasit, annis quindecim duravit, innumeros abstulit, vix ulla tam diu, tam latè vagata. Sed illa Byzantiæ ejusque finibus sub Iustiniano sævior, quæ in dies singulos quinque milia, interdum ipsa decem milia absumperit: in Africâ maritimâ ducenta milia, apud Vricam triginta milia: sub Michaële Duca, Græco principe, vivi non erant patres sepeliendis mortuis. Ævo Francisci Petrarchæ anno millesimo trecentesimo quinquagesimo nono in Italiâ pestis ita sævit, ut ex mille quibusque hominibus, vix decem superessent. Nihilominus David: Melius est, inquit, ut incidam in manus Domini, quam in manus hominum. Poena omnis temporaria risus & jocus est, ad æternas collata.

§. III.

Supplicium hoc immissæ pestilentie David æquifimo animo tulit. Nam ut reus culpam falsus: Peccavi valde, inquit, in hoc facto, sed precor, Domine, ut transferas iniquitatem servi tui, quia stultè egi nimis. O insignem penitentiam, quæ peperit tam grandem sui despicientiam! Rex sapientissimus seipsum incutans: Egi ut stultus, inquit, ut insanus, qui nullis pareat monitis, qui nullis movetur suasionibus: stultè nimis egi. Hoc autem antequam Gad peccati poenas explicaret, dixit, & noctem illam, ut videtur, traxit infonem, reque ipsâ quantum doleat, monstravit. Nam cilicio vestitus in terram corruit, cumque Angelum in aërem sublimem, quem alii plures viderunt, conspiceret, exclamavit: Ego sum, qui peccavi, & ego iniquè egi: isti qui oves sunt, quid fecerunt? Veritatur, obsecro, manus tua contra me, & contra domum patris mei. Tales filii disciplinæ tam amantes cor divini Patris expugnant & vincunt.

O Christiani, si poenas animo tam æquo, tam se-

A dato admitteremus, si tam promptè nostram divinam voluntati subjungeremus, Deo longè chariores filii essemus. Nam hic geminas virtutis actiones illustrissimas rex David exhibendo docet, peccati confessionem, & humane & in divinâ voluntate conformacionem. Peccati confessio salutis principium. Sed multi eò non possunt adigi, ut hoc unum fateantur, errasse. Erramus turpiter, & multo turpius in errore perseveramus, dum defendimus. Quam primum David adulterio commisso dixit: Peccavi, mox audivit Dominus peccatum tuum transulit, ubi hoc loco errorem agnovit, continuo mitem sententiam accepit: Ascende, & constitue altare Domino. Jonas facti poenitens: Scio enim ego, inquit, quoniam propter me turbas hæc grandis venit: Tollite me, & mittite in mare. Ingenua confessio mediis fluctibus servavit incolumem. At verò humana voluntatis ad divinam conformatio, sanctimonie omnis fundamentum est. Nudatum est Davidi, nolle Deum hanc noxam dimittere impunitam: noluit & David eam punire ferre, sed vertatur, obsecro, inquit, manus Domini contra me: ego deliqui, ego castigabilis sum, & solus sum, ego puniar, poenas irroganti non contradicam.

Hoc loco & illud observandum: Noluit David alieno, quod ajunt, aut furtivo thymiamate Deum placare. Quod Græci dicunt: Ουκ αὐδαίρει ἀδοξάζειν το θεῶν ἑσέ. Latini: Alienis copiis Deos venerari. Germani: Das lieber sichten und die Ehre von Gottes Willen geben. Fecit hoc Sylla, qui Mironis opus, simulacrum Liberti ornatisimum Orchomenis rapuit, & in templo dedicavit. De quo plura Plinius.

Emenda erat Ormani arca struendo altari. Quinarius & aream & quidquid ad sacrificium erat, liberalissimè gratuito munere offerens Faciat Dominus meus rex, agebat, quodcumque ei placeret: sed & boves do in holocaustum, tribulas in ligna, & triticum in sacrificium. Omnia libens prebebo. Cui David: Nequaquam ita fiet, inquit, sed argentum dabo, quantum valet, neque enim tibi auferre debeo, & sic offerre Domino holocausta gratuita. Dedit igitur David Ornan pro loco, siclos auri justissimi ponderis sexcentos. Et edificavit ibi altare Domino, obtulit, holocausta, & pacifica, & invocavit Dominum, & exardavit eum in igne de caelo super altare holocausti. Præcepit, Dominus Angelo, & convertit gladium suum in vaginam.

Nimirum hæc numen placant, peccati confessio, & nostræ voluntatis ad divinam conformatio. Culpam tollimus, fatendo culpam. Adversa vincit omnia, qui Deo protegente pugnat.

CAPVT. XXXI.

Davidem Adoniæ ambitio, aliæque adversa exercent.

DOMITIS hostibus, partaque pace, non otio & voluptatibus se dedit. Prima & princeps illius cura fuit cultus divinus. Hunc certè regis pietas mirificè auxit. Nam vivo etiâquam Davide numerati sunt Levitæ à viginti annis & supra, & inventa sunt triginta octo milia virorum, omnes religionibus curandis occupati. Hoc tamen omne pietati regie nondum suffecerat. Quia tamen noluit Deus ab illo templum strui, necessariam structuræ apparationem incredibili profus industria suscepit. Nam 1. secari marmora curavit, & opifices poliendis saxis ingenti numero conduxit. Nec non lapides onychinos, & quasi stibinos, diversorum colorum, omnemque pretiosum lapidem & marmor Parium abundantissimè conquisivit. 2. Ferri plurimum. 3. Eris pondus immensum. 4. Ligna quoque cedrina vix ullo pretio æstiman-

Horat. l. 1. ep. 1. ad Laetium. Cap. popul. his luit quod David peccavit.

Zonaras tom. 2. Tempora in quibus pestis orbem vastavit. Sed illa Byzantiæ ejusque finibus sub Iustiniano sævior, quæ in dies singulos quinque milia, interdum ipsa decem milia absumperit: in Africâ maritimâ ducenta milia, apud Vricam triginta milia: sub Michaële Duca, Græco principe, vivi non erant patres sepeliendis mortuis.

1. Reg. c. 14. v. 14.

1. Reg. c. 14. v. 14.

Davidis insignis penitentia.

1. Reg. c. 17.

David dicitur actionibus virtutis Deum placavit: Peccati confessione.

2. Reg. c. 12. v. 13. 2. Reg. c. 24. v. 18. 1. Reg. c. 12. v. 12.

& suæ ad divinam voluntatem conformacione.

Plinius l. 9. ep. 30. & Tacitus in Paneg. ad Theodos.

Auferre donandi gratiam, &c. 1. Paral. c. 21. v. 33. & 1. Reg. c. 17.

Prima cura Davidis fuit cultus divinus.

Necessaria ad structuram templi præparat.

Estimanda. 5. Argenti & auri thesauros longè maximos collegit. Profectò regum Chronicon testatur centum millia talenta auri & mille millia talenta argenti in sacrum ædificium deposita. His accesserunt etia millia talenta auri, & septem millia talenta argenti probatissimi. Populus è suo dedit quinque millia talenta auri, & decem millia argenti. Residuum non revocamus ad calculum. Horum omnium summam si colligamus, erunt bis mille, septingenti, quadraginta quinque milliones auri, insuper unum & quinquaginta millia, sexcenti sexaginta sex aurei seu ducati Hispanici. Si addamus, quod Salomon è thesauris suis in eandem hanc structuram adiecit, dicendum erit tria millia millionum auri, in unius templi ædificium expensa, uti Hieronymus Prædus, & Ioannes Baptista Villalpandus arithmetici, & architecti sanè accurati commonstrant.

Summa expensarum in ædificatione templi.

Tres arce Davidis pecuniarias. Prima. Secunda. Tertia.

Vis auri profusus incredibilis. Europà totà hoc ævo tantum auri reperiri non putem. Habuit rex David tres arce pecuniarias opulentissimas. Prima redditus annuos, tributa, & sigalia, indictiones, census collegit, quamvis indigentium nemo gravaretur, uti sub Salomone, & magis sub Roboamo. Altera aurum ex Ophir navigationibus annuis allatum clausit. Tertia opes è donis & belli spoliis, aurea regis Adarezer scuta, aurea & argentea regis Thou vasa continuit. In hanc illatum est, quidquid viginti bellis, (tot enim gessit) totidemque victoriis opulentia comparatum est. Nihilominus hæc regis liberalitati visa sunt modica. Nam David modestissimè: Ego, inquit, in paupertate meâ præparavi impensas domus Domini, parviorè sumptu gubernas aulam, ut liberaliore cederem templum. Et Deo hæc omnia referens accepit: Domine Deus noster, inquit, omnis hæc capia, quam paravimus, ut ædificaretur domus nominis sancto tuo, de manu tua est, & tua sunt omnia. Primus igitur Davidis labor in divino cultu promovendo fuit ingens ad templum apparatus. Alter, priore magis sacer, divina carmina & hymnos scripsit, sensus ac pietatis plenos. Ab hac operâ prodiit illa cantio nobilissima: Diligam te, Domine, fortitudo mea: Dominus firmamentum meum & refugium meum, & liberator meus. Deus meus, adiutor meus, & susceptor meus. Atque hæc jam partâ pace religiosissimæ Davidis occupationes fuerunt. Nec ei Deus longas ab ærumnis ferias concessit. Novæ turbæ novos pepererunt dolores. Adonias maximus natu filius regnum ambiit, quod pater Salomoni natu minori committere cogitabat. Fœda dissensio. Hic duo nobis expendenda sunt. 1. Quomodo David vir sanctissimus suos tamen liberos parùm sanè & educavit. 2. Jam David annum ætatis septuagesimum, regni quadragessimum egerat, & tamen à gravissimis curis & mœroribus minimè liber fuerat, in his tamen omnibus suam cum divinâ voluntate quàm integerrimè conjunxerat. Hæc nobis exponenda.

1. Paral. 1. 29. v. 16.

Psal. 17. v. 2. Et quæ scripsit de manu omnium inimicorum eripuit.

Novæ turbæ Davidem aggre. iurur. Vbi duo expendenda:

§. I.

1. Liberos David non educavit optimè.

3. Reg. 1. v. 6.

Ibid. v. 5.

Liberos David non educavit optimè. Adonias viginti quatuor annorum juvenis, Absalon, Amnon, & Bethabeæ filio tribus his fratribus morte sublatis, jam ipse primogenitus jus regni capeffendi habuit, liberalissimâ formâ sese omnibus commendavit, parenti charissimus. Erat autem & ipse, quod sacer historicus affirmat, pulcher valde secundus natu post Absalon. Et sermo ei cum Ioab filio Sarvæ, & Abiathar sacerdote; hi adjuvabant partes Adonias, qui sibi videbatur jam manu prendisse regnum. Et auditus est dicere: Ego regnabo. In eam rem cirus, & Equites, & servos à pedibus, familiam auli-

cam grandi numero adsevit. Et quia ambitio non facile oritur, sacrificium extra urbem, & unâ regium convivium instituit, ad quod omnes fratres suos, uno Salomone omisso invitavit. Aderant & belliduces, nobilissimus convivarum confessus. Sua huic epulo hilaritas non deerat. Denique clamatum: Vivat rex Adonias. Dum hæc geruntur, Nathan & Bethabeæ apud regem ex compacto gravissimè accusant Adoniam, qui sacrificium & unâ convivium lautissimum instituerit, fratres omnes, uno Salomone præterito vocarit, jamque regem se proclamari iusserit, idque inscio parente; cum tamen regnum Salomoni ex iurejurando pridem sit promissum. Hunc ergo regni subdolum captorem nullo amovendum. Hæc Nathan & Bethabeæ conjuncta facundia tam feliciter, quod volebant, regi persuasit, ut continuò David Sadoe sacerdoti, Nathani Prophetæ, & militiae duci Banaia festinatam Salomonis inaugurationem commiserit, iusseritque Salomonem mulæ regie imponi, à satellitio regio in Githonis arcem deduci, in regem ungi, tubis cani, regem proclamari; ita regem unctum Hierosolyam reduci, in solium collocari. Omnia hæc ordine facta ad turbandos Adonias improbos conatus.

Ita mi domine rex, rectè hæc quidem singula, sed lentè factis. Jam pridem ambitiosa Adonias molimina notabantur, dudum ea fuissent comprimenda. Audiebatur dicere: Regnabo. Cernebatur grandem familiam colligere. Ne corripuit eum pater suus, dicens, quæ hæc fecisti? Cum parentes connivent & dissimulant, liberi ludunt & degenerant, Eam ob causam submonens Chrysothomus: Nullam, inquit, tam corruptam naturam puto esse, si educatio accedat, quin probus fiat. Educemus eos in disciplina & admonitione Domini, demus eis exemplum ab ineunte ætate, facientes eos vacare lectioni scripturarum. Sanè sapienter dixit Plato: Nulli rei major diligentia adhibenda, quam filio instituendo. David nimia in Adoniam indulgentiâ peccavit, ita juvenis huius ambitionem fovit, deditque causam non levibus malis. Hinc Adonias in eam prolapsus est audaciam, ut dici poterit: Revixit Absalon.

Hic miror, nec tamen miror Adonias stuporem, qui scivit Absalon fratri regnum affectanti tam madè cessisse, ipsum tamen miserè perisse, ausum tamen fuisse sequi, & iidem herere vestigiis, regnum affectare, sceptrum & diadema usurpare velle. Nimiùm sanè audax sit, & de lapeti genere, qui præeuntem cernat in propinquum ruere præcipitium, per eundem tamen callem pergat temerario pede, & periculis se ultro ingerat periturus. Adonias certè germani fratris interitum vidit, secumque ipse ratiocinari debuit: Frater meus Absalon in his ipsis conatibus audacissimis, quos ego ceppi, tam miserè vitam, regnum, exercitum, fortunas omnes, cælum ipsum perdidit; num hæc ipsa semitâ temere præeuntem sequar? Non me terreant flagitiose vestigia ruinæ? Stuporem hunc Adonias miror, nam hoc vitii proprium, solenne, innatum, stupidos, inconsultos, imprudentes, insanos efficere. Hoc duobus maxime vitii ultimatissimum est: Ambitio & Libido, quos nexerunt, trahunt & impellunt inconsideratos, amentes, cæcos in quavis turpitudine, in gravissimas injurias, in cædes & quævis dedecora, & omne vitium. Ambitionis & libidinis proprium est excæcare, inde cæcos protrudere in quodcumque nefas. Ideo Nathan hoc consilii dedit? Salva animam tuam, filiû, cui Salomonis. Quippe noverat Nathan, quàm cæca, & præceps in scelerum voraginem rueret ambitio, divinas humanaque leges everteret, ideo timuit, ne forsân Adonias Bethabeæ ac Salomonis vitæ strueret infidias. Quot scelesti homines occiderunt suos

Adonias ad capeffendū regnum familiam aulicam comparat. Ibid. v. 2. A Nathane & Bethabeæ apud regem accularunt. Uade Salomon inauguratur & in regem ungitur. Parentibus cum liberis non conniventibus. Chryf. tom. 2. in epist. ad Tit. & Rom. 2. in ep. ad Ephes. Plato de Rep. Ambitio & libido in omne vitium impellunt. Ibid. v. 2. Ve dominum tibi raperent fratres occiderunt.

Oculus rex
Petrus
1.10
1.42
Turca
Oromanni
1.9
Paral.
1.11
1.12
1.13
Educatio
1.14
1.15
1.16
1.17
1.18
1.19
1.20
1.21
1.22
1.23
1.24
1.25
1.26
1.27
1.28
1.29
1.30
1.31
1.32
1.33
1.34
1.35
1.36
1.37
1.38
1.39
1.40
1.41
1.42
1.43
1.44
1.45
1.46
1.47
1.48
1.49
1.50
1.51
1.52
1.53
1.54
1.55
1.56
1.57
1.58
1.59
1.60
1.61
1.62
1.63
1.64
1.65
1.66
1.67
1.68
1.69
1.70
1.71
1.72
1.73
1.74
1.75
1.76
1.77
1.78
1.79
1.80
1.81
1.82
1.83
1.84
1.85
1.86
1.87
1.88
1.89
1.90
1.91
1.92
1.93
1.94
1.95
1.96
1.97
1.98
1.99
1.100

suos fratres, ut sibi raperent dominatum? Ochs Per-
farum rex, Justino teste, ut liber sine metu regnaret,
oetoginta fratres occidit. Phraates rex Parthorum, ut
suum sibi regnum stabiliret, patrem Herodem & He-
rodus filios triginta jugulari iussit. Turca Oromanni-
ca stirps, quoties quam crudeliter fratres velut imperii
amulos macavit, non ignoramus. Eandem ob causam
Abimelech cum armato milite paternam domum
irruens occidit fratres suos Jeroboal septuaginta viros
super lapidem unum. Eandem trecentiam induit rex
Joram: nam ut regnum a patre acceptum firmaret,
sex fratres suos occidit. Idcirco metuebat Nathan, ne
quid tale auderet Adoniam in eam rem, ne qua vis affer-
retur Salomoni; monuit Davidem, qui si maturius in
silium animadvertisset, mala plurima prevenire po-
tuisset. Nimirum qualis est educatio, tales evadunt li-
beri. Luculentum id in Bohemis Principibus Wences-
lao & Boleslao, qui uno patre matre una geniti; Pater
Uratiflaus princeps optimus. At Wenceslaus ab avia
Ludmilla sancta femina religiosissime educatus, ita san-
cte vixit, ut Otho Imperator Wormatiam illum duo-
bus Angelis comitarum viderit, & assurrexerit venien-
ti. At Boleslaus flagitium hominis a Brahominâ mul-
te nequissima educatus ed impietatis pervenit, quod qui-
dem impius & insanus pervenire potest; qui etiam fra-
trem occidit, quod quidem Brahominâ suâ in acceptis
referat, quæ illum ad hos mores formavit educatione
suâ. Rectissime dixit Seneca: *Educatio maximam diligen-
tiam plurimumque profecturam desiderat. Facile enim est re-
neros adhuc animos componere: difficile reciduntur, quæ
nobiscum creverunt. Turpissimum vero est (quod subin-
de fit) si mater velit liberos severiore disciplina coe-
cere, pater nolit, sed indulgenter ac molliiter educet. Huic
idem eveniet, quod Heli sacerdoti cetera bono, sed in
filiorum educatione nimium remisso. Tam vero ipse,
quam filii a Deo graviter sunt puniti. Educatio diligen-
tiam maximam desiderat.*

II. Aegrimonia, calamitates, & ærumna non de-
seruerunt Davidem in deventa jam & præcipitata æta-
te jam annorum erat septuaginta, & tamen etiamnum
molestis operosisque negotiis implicatus animo corpo-
reque multa, graviæque perferbat. Corpus defectis
jam viribus & calore plurimum imminuto exercebat
inquinum frigus, cumque operiretur vestibus, non calefice-
bat. Senectus quidem a se frigida est, sed hic singulare
quid algorem nativum auxit. Annus septuagesimus ali-
quibus initium senectutis est, aliis medium, quibusdam
finis, uti fuit Davidi. Illi autem plerumque citius senes-
cunt, qui a puero plura & graviora perferunt. David
a primis annis plurima gravissimæque passus: *Pauper sum
ego, inquit, & in laboribus a juventute meâ. Pecoris custos
duti necesse est assuescat. Delicias omnes in exilium a
se proscibat, æstum, frigus, vigiliæ, famem, omnes
cæli injurias mature tolerare dicit; corneæ fibræ sit. Ta-
lis David, talis & Jacob, qui de seipso: *Die noctique, in-
quit, estu urebar & gelu, fugebatque somnu ab oculis meis.*
Et quanta passus David ipsis octo annis, quibus cum
Saul veluti feram è silvâ in silvam agitavit. Inter assidua
mortis pericula David: *Anima mea, inquit, in manibus
meis semper. Ita miserè ut pæne semper moriar. Super me
confirmatus est furor tuus, & omnes fluctus tuos induxisti su-
per me. In me transferunt ira tua, & terrores tui conturba-
verunt me. Circumdederunt me sicut aqua; totâ die circum-
dederunt me simul. Non stillâ, non lentis pluviis, neque
imbribus solùm, sed nimbis & cataractis me obruisti.
Afflictiones animi, curæ, sollicitudines, aegrimonia,
luctus, mætores cor incredibiliter excedunt. Hinc illud
velut rugosum rostrumque pium redditur. Hujus ge-
neris David plurima sustinebat. Hinc lugubres illæ vo-
ces: *Circumdederunt me dolores mortis, & torrentes iniqui-
tatis conturbaverunt me. Dolores inferni circumdederunt me,***

*præoccupaverunt me laquei mortis. Dolores mortis & infer-
ni, morientium sunt angores maximi, qui sudores etiam
morientibus movent. Laquei mortis, insidia, indagines
& tendiculae, quibus feram via obsepuntur, ne eva-
dant. Torrentes iniquitatis, sunt homines nequam,
falsi fratres, filii Belial, venenice canes diaboli, quos in-
iquitas
agmen proborum concitat. Injer hos mætores David
per annos complures quotidie tæbescibat, & pæne die-
bus singulis moriebat. Hinc Chryostomus in com-
pendium multa conferens: Denique ipsius, inquit, ad-
versos casus, mætorisque causas diligentius enume-
rare possibile non est. Verùm ex ipsius lamentis & ge-
mitibus possumus conjicere calamitatis magnitudi-
nem, utque justus ille nunquam plangere ac dolere de-
sierit. Exhaustus est David aegrimonia & mætoribus;
hinc maturum illi senium & senii frigus. Sed hic prodii-
gium, quod divini codices dilucide narant, silentio
non involvendum.*

David a senio frigescenti quærebatur per omne re-
gnum virgo formosissima, quæ senili corpori fomen-
tum aliquod caloris daret. Inventa Sunanitis Abisag,
quæ regi dies noctisque serviebat. Rex prudentissimus
suæ castimoniam non nimium silius, eam duxit in conju-
gem. Cum uxoribus pluribus illo ævo matrimonium
conjungere non illicitum. Hanc tamen virginem David
perinde ut sororem profus intactam & inviolatam in
maritali toro servavit, quod arcanum meritò divinæ li-
teræ patefaciunt, ut etiam conjugii castitas esset venera-
tioni, & ut inter cetera Davidis elogia numeraretur
& istud: *Castus David.*

Enim verò immodicum hoc corporis frigus exasper-
rârunt curarum æstus, quos optimo patri superbus fi-
lius Adonias creavit. Sed in his omnibus animi corpo-
risque afflictationibus rex sapiens suam semper volun-
tatem conformavit aq. Divinam. Quod divini libri tes-
tatur: *Et adoravit rex in lectulo suo, insuper & hæc locu-
tus est: Benedictus Dominus Deus Israël. In lectulum Da-
videm imbecille senium dejecit, sed & in lectulo virtu-
ti locus est, & maxime huic, de quâ loquimur, confor-
mationis humanæ voluntatis cum divinâ.*

Cum nos doloris lectulus versaverit, cum aut pau-
peras, aut despiciatio, aut fortunarum jactura fatiga-
verit, cum variæ nos calamitates exercuerint, adore-
mus & dicamus, *Mi Deus, prout tu vis, ita & ego vo-
lo; Tua voluntas nra voluntas. Insuper & hoc loqua-
mur: Benedictus Dominus Deus Israël, tam in rebus ad-
versis, quàm prosperis, tam tristibus, quàm lætis, tam
in egestate, quàm in opulentia, tam secundâ valetudine,
quàm afflictâ. Potentissimum in adversa omnia telum
est, velle in omnibus, quod vult Deus.*

CAPVTF XXXII.
Rex David moritur.

POST multas rerum ambages denique a caelesti cu-
ria decretum hoc mittitur: *Appropinquaverunt dies
David, ut moreretur. Dormivit igitur David cum Patribus
suis, & sepultus est in civitate David. Dies autem, quibus re-
gnavit David super Israël, quadraginta anni sunt. In He-
bron regnavit septem annis: In Hierusalem triginta tribus.*

Jacobus Aragonum Rex, ejus nominis octavus cum Jacobus
gravius ex morbo decumberet, res humanas seposuit,
curam animi gessit, majorem natu filium ab exercitu
avocavit, testamentum suum coram proceribus præ-
legi iussit, à lectione seriam orationem ingressus, com-
mendavit filio primum omnium Dei cultum, & res
divinas; deinde natu minorem, omne aulicum famu-
litium, omnisque regni indigenas. Petrus submissis
nibus parentis dextram oscularus, recepit se omnia ob-
sequentiissime facturum. Jacobus his peractis, Cister-
ciensis

Qui sint
dolores
mortis &
inferni,
Laquei,
Torrentes
iniquitas
Unde Da-
vid tam
maturum
senium.
David
Abisag
ducit in ux-
orem.
Quam ut
sororem
servavit.
In omni-
bus affli-
ctationi-
bus suam
David vo-
luntatem
ad divinam
conforma-
vit.
3. Reg. c. 1.
v. 47. & 48.
4